

Handläggare
Maria Nord Berge

Till
Enheten för utveckling och
förebyggande arbete

Telefon: 08-508 23 527

Verksamhetsberättelse VB 2020 för Enheten för utveckling och förebyggande arbete

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	6
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	6
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	8
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	13
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	13
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	14
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	15
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	15
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	17
Uppföljning av ekonomi.....	19
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	19
Investeringar.....	20
Medel för lokaländamål.....	20
Övrigt.....	20
Systematiskt kvalitetsarbete.....	20
Övrigt.....	20

Sammanfattande analys

Verksamhet

Enhetens uppdrag är att i förebyggande syfte erbjuda information, stöd och aktiviteter till seniorer, anhöriga och personer med syn- och hörselnedsättning samt att genom utvecklingsarbete stärka äldreomsorgen och det förebyggandet arbetet.

Enheten för utveckling och förebyggande arbete skapades 2020-01-01. En ny stadsdel bildades 1 juli 2020 och enheten utökades med ytterligare medarbetare 1 september.

Enheten består av en enhetschef och 13 medarbetare fördelad på: tre aktivitetsledare, två kultur- och aktivitetsledare, två hälsopedagoger, en fixartjänst, en anhörig- och äldrekonulent och tre syn- och hörselinstruktörer. Under året har en halv syn- och hörselinstruktörstjänst sålts till Skärholmen samt en heltidstjänst till Enskede-Årsta-Vantör. Vid årsskiftet 20/21 övergår en heltidstjänst syn- och hörselinstruktör till Enskede-Årsta-Vantör.

Enheten bedriver sin verksamhet på sju mötesplatser, som består av två aktivitetscenter och fem träffpunkter. I och med den nya förvaltningen benämns nu mötesplatserna: Axelsbergs aktivitetscenter, Långbrobergs aktivitetscenter, Aspuddsträffen, Fruängsträffen, Trekantsträffen, Västertorpsträffen och Älvsjöträffen. Enhetens förebyggande arbete är för seniorerna känt under namnet Seniorhälsan vilket används vid information och foldrar.

Måluppfyllelse och ekonomi

Verksamhetsberättelsen har behandlats på APT den 15/12-20 och 26/1- 21.

Enheten har arbetat inom tilldelad budget.

Värdegrundsarbete har skett vid planeringsdag den 20 oktober. För att öka kunskapen och få en gemensam syn på uppdraget belystes och diskuterades informationen i broschyren Äldreomsorgens värdegrund.

Enheten har under den rådande pandemin ställt om det förebyggande arbetet och utvecklats för att kunna möta behovet hos seniorer och anhöriga samt att vidareutveckling har skett vartefter restriktionerna förändrades och mötesplatserna behövde stängas. Även om aktiviteterna och stödet inte getts i den utsträckning som planerades i början av året har ändå mycket kunnat göras för att minska ensamheten och stärka förmågan till ett värdigt och självständigt liv. En mycket viktig del i årets förebyggande arbete har varit att samtala med seniorer och anhöriga för att minska ensamhet och oro. Vidare har enhetens medarbetare arbetat med den nya organisationen samt planering för att utveckla det förebyggande arbetet för kommande år. Utifrån tilldelade medel har äldreomsorgens utvecklingsarbete genomförts och påbörjats genom olika utbildningar. Kompetenshöjning har skett både på enheten och på övriga enheter.

Enheten kan anses ha uppfyllt målen inom förebyggande arbete och utveckling inom äldreomsorgen.

Kvalitet och utvecklingsarbete

Den nya arbetsgruppen har utvecklat och arbetat med rutiner och mötesformen. Enheten har nu både APT och kvalitetsmöten en gång per månad samt aktivitetsmöten en gång i veckan,

förutom vid sommarsesemester.

Informationen om enhetens erbjudanden ges ut via månadsannonser och foldrar. Seniorhälsans egen Facebooksida har tagits fram under året och innehåller information och inspiration om olika aktiviteter. Seniorhälsan har en ny och uppdaterad folder där enhetens samtliga uppdrag finns med. Den nya aktiviteten IT-stöd Senior har fått en folder och övriga foldrar har blivit uppdaterade

Seniorerna har erbjudits, i begränsad form, bland annat: underhållning (allsång, musik vi minns, önskelåten, finsk karaoke, frågesport, bingo, högläsning, poesi mm) samt föreställning, föreläsning, vinterfest, julgransplundring, Luciatåg, sinnenas trädgård, taktill massage, utflykter, hantverksgrupper, line dance och internationell seniordans ledd av volontär. Under året flyttades inomhusaktiviteterna ut som gympa, yoga, qigong och fikaträffar samt att nya aktiviteter tillkom som stavgång och promenadgrupper. För att möta seniorernas behov skapades även yogacoaching per telefon, mindfulnessgrupp på skype och träningsprogram med musik för egen seniorgruppsträning. Den nya aktiviteten IT-stöd Senior har startat och ger seniorerna ökad självständighet.

En medarbetare har deltagit i en intervjustudie om *utemiljöns roll i aktivitetsinriktad äldreomsorg* innan och under Covid-19 pandemin. Studien ingick i en masterexamen av en student från masterprogrammet Outdoor Environments for Health and Wellbeing, landskapsarkitektur på Sveriges Lantbruksuniversitet.

Axelsbergs aktivitetscenter har ett gym och ett socialt rum som nu är klara att använda. Enheten för förebyggande arbete har hjälpt till att ställa i ordning ett mindre gym på Trekantens servicehus och tillsammans med personal på Axelsbergs vård- och omsorgsboende gjort ordning deras uteplats och mötesrum.

Fixartjänst har gjort hembesök under året och har anpassats efter rekommendationer om säkra hembesök. Merparten av stödet har varit till kvinnor och fördelas jämnt i åldersgrupperna 75-84 år och 85-åldre. Den vanligaste insatsen är att byta glödlampor, batterier och proppar samt säkerhetsinsatsen brandvarnare. Fixartjänst har varit delaktig i matinköp för riskgruppen 70+, ca 50 inköp. Fixartjänst ingår även i den nya aktiviteten IT-stöd Senior.

Syn- och hörselinstruktörerna för Hägersten-Älvsjö har under året haft kontakt med 774 brukare och gjort över 660 hembesök. Det har genomförts 19 öppet hus på särskilda boende där instruktörerna haft mottagning och gett service på hörapparater. 20 % av brukarna är män och 80 % av brukarna är 86 år och äldre. Insatserna är fördelade på stöd för hörsel med 59 %, syn och hörsel 30% och syn 11%. Uppdraget har under året anpassats utifrån rekommendationer om hembesök. Gruppen är mycket utsatt då de ytterligare isoleras om hjälpmedlen inte fungerar så instruktörerna har försökt möta behov på bästa sätt. Utbildning för personal har skett i begränsad form. Ett samarbete har startats med vissa hörselkliniker för att undvika onödiga resor för de äldre. Den planerade Ögats dag kommer att genomföras nästa år. I uppdraget ingår även information till pensionärsorganisationer, Funktionshindersrådet, SRF (Synskadades riksförbund) och HRF (Hörselskadades Riksförbund) samt information på finska till de Sverigefinska synskadade (SFSF). På grund av pandemi har inget av detta kunnat genomföras.

Anhörig- och äldrekonstulent har haft över 400 kontakttillfällen och haft djupare

ärendekontakt med 105 anhängvårdare varav 36 % var under 65 år och 24 % var män. De anhänga har haft ett stort behov av stödsamtal som varit både många och komplexa på grund av pandemin. Äldrestöd har haft 70 kontakttillfällen med 16 personer. Matinköp för riskgruppen 70+ har gjorts tillsammans med fixartjänst med närmare 100 kontakttillfällen och cirka 50 inköp. Karolinska Institutets projekt för att stötta anhängvårdare genom en mobilapplikation och där anhängkonsulent har medverkat påbörjades men är tillfälligt vilande. Även den planerade navigeringskursen för anhänga, i samarbete med Karolinska institutets minnesmottagning, är också tillfälligt vilande. Anhänga erbjuds istället en digital kurs, framtaget av anhängkonsulenter och Nationellt kompetenscentrum anhänga. Även ”En dag för anhänga” gjordes digitalt av anhängkonsulenter i samverkan med anhängas riksförbund. Utbildning om anhängstöd har givits till nyanställda och vikarierande omvårdnadspersonal. Dokumentet ”Anhängstöd för äldreomsorgen” bearbetas om och uppdateras .

Äldreomsorgens utvecklingsarbete har skett i samarbete med övriga enheter och de medel som erhållits.

Matlyftet har genom hemtjänst och dietist gett isolerade seniorer en social stund och ett näringsrikt mellanmål. Insatsen har blivit mycket uppskattad av seniorerna som nu tackar ja till gemenskap mot tidigare ett nej, då det ofta var besvärligt att komma iväg.

Silviacertifiering av Axelsbergs vård- och omsorgsboende har påbörjats men är för tillfälligt vilande och kommer tas upp under kommande år.

Aktivitets- och anhängombudsutbildning på Älvsjö särskilda boende har påbörjats under året och kommer att slutföras kommande år. Två medarbetare från enheten har tillsammans med en personal från Fruängsgårdens dagverksamhet skapat ett utbildningsprogram för aktivitetsombud. Anhängkonsulent har sammanställt ett program för anhängombud som påbörjats. Vidare planerades en utbildning om 2 dagar för nya anhängombud som skjuts fram till nästa år. Utbildningsprogrammen bör erbjudas till övriga enheter för att höja kompetensen inom äldreomsorgen.

Utbildning i *Existentiella samtal* har getts till utvald personal på särskilda boenden och för medarbetare på den förebyggande enheten. En fördjupad utbildning till samtalsledare har påbörjat för medarbetare på den förebyggande enheten. Existentiella samtal i grupp för seniorer beräknas kunna erbjudas under nästa år.

Föreläsning om *demens och psykisk ohälsa* gick inte att genomföra på grund av pandemi.

Suicidprevention Aktion livräddning, en distansutbildning, har erbjudits till hemtjänstpersonal och sjuksköterskor på särskilda boenden för att stärka kunskapen om psykisk ohälsa. Hemtjänsten har även tilldelats medel för att vidareutveckla enhetens arbete.

Kompetensutveckling

Enhetens medarbetare har haft möjlighet att vidareutbilda sig och få nya kunskaper inom olika områden som stärker det förebyggande arbetet. Utbildningar har gjorts genom webbutbildningar, distansföreläsningar och fysiska utbildningarna som har varit covidssäkra.

Enheten har en ny instruktör i Mindfulness och en medarbetare är diplomerad i Taktill massage.

Under året har samtliga på enheten gjort den webbaserade utbildningarna *Demens ABC* och *Våldsbejakande extremism*, deltagit i föreläsningen *Aktion Livräddning*, en endagsutbildning i suicidprevention med syfte att sprida kunskap om psykisk ohälsa och suicid, samt haft en genomgång av *Basal handhygien*. Vidare har fem medarbetare deltagit i utbildningen *Våld i nära relationer*, tre högskolepoäng Karolinska Institutet och en medarbetare har gått utbildningen *Äldre och psykisk ohälsa*, tre högskolepoäng, Ersta Sköndal Bräcke. Från enheten har sex personer gått en utbildningsdag i *Existentiella samtal* och fem går en vidareutbildning till samtalsledare. Två personer från enheten ha deltagit i SKRs webinarie om Existentiell hälsa. En workshop i *Synrehabilitering*, tre halvdagar har tre medarbetare deltagit i. En medarbetare har gått en fördjupad utbildning i *Synkunskap* anordnad av Synskadeförbundet och Iris Förvaltning.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb				368		360 st	Tas fram av nämnd	VB 2020

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet är självförsörjande

Beskrivning

Den enskilde som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar och behov. I dialogen med den enskilde används stadens utrednings- och bedömningsinstrument Initial Bedömning och vid behov används Förutsättningar inför arbete (FIA). På ett tidigt stadium kopplas insatser från Jobbtorgen på. Den enskilde är delaktig när insatserna planeras och insatserna sker i samverkan även med andra aktörer som Arbetsförmedling, andra enheter inom socialtjänsten och med hälso- och sjukvården. Förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser; arbetsträning, offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot egen försörjning genom arbete för de personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.

Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barnen i hushållet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd av Bolots och både barnfamiljer och hushåll med endast vuxna erbjuds råd och stöd i att söka bostad i Boskolan. De barn som tvingas bo i tillfälliga boendelösningar ges möjlighet till kompensatoriska åtgärder.

Förvaltningen tillhandahåller praktikplatser för jobbtorgsaspiranter i verksamheter i egen regi och i verksamheter som drivs på entreprenad.

Förvaltningen tillhandahåller feriearbeten för unga som syftar till att ge ett första positivt möte med arbetslivet. Arbetsplatserna finns i stor utsträckning inom stadsdelsförvaltningens egna verksamheter.

Nyanlända som har behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att prioritera studier i svenska och samhällsvägledarna förmedlar information om var i stadsdelsområdet som det finns föreningsdrivna språkcaféer och andra aktiviteter som ger möjlighet till språkträning.

De personer som kontaktar förvaltningen rörande ekonomiskt bistånd får tydlig och lättillgänglig information om rätten till ekonomiskt bistånd och handläggningsprocessen. Detta gör att risken för felaktiga utbetalningar minimeras. Handläggarna har stöd av stadens riktlinjer och metodstöd och förvaltningen följer noga utvecklingen så att risken för felaktiga utbetalningar kan minimeras.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och besluten. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet och utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningens verksamheter ska verka för att öka sitt mottagande av praktikanter från jobbtorgen. Antalet tillhandahållna praktikplatser följs upp i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse	2020-01-27	2020-12-31	
Analys Enheten beslutade att under året inte erbjuda praktikplats då enheten är nybildad och det skett en sammanslagning av stadsdelar. Enheten har arbetat med den nya arbetsgruppen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Nämndmål:

Äldre får insatser av hög kvalitet som ger trygghet, valfrihet och stärker förmågan att leva ett värdigt och självständigt liv

Beskrivning

Äldres hälsa och välbefinnande står i fokus för äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig.

Biståndshandläggarens huvuduppgift är att göra en individuell behovsbedömning. När den enskilde gör en ansökan om hjälp hanteras den skyndsamt som följs av utredning, bedömning och beslut. Beslut kan vara bifall, delvis avslag eller avslag. Därefter sker verkställighet, uppföljning och utvärdering. Alla dessa delar dokumenteras på ett rättssäkert sätt.

För att säkerställa likställdheten i myndighetsutövningen föredras ansökningar om boende samt ärenden av mer principiellt intresse i gemensamma ärendegenomgångar.

Alla äldre som har biståndsbedömda insatser har genom utförarenheterna en utsedd kontaktman med uppdrag att samordna insatserna kring den äldre. Tillsammans med den äldre upprättar kontaktmannen en genomförandeplan för att säkerställa hur den äldre vill att insatserna ska utföras. Utgångspunkten är att personalen ska ha ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner.

Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds riskbedömningar som syftar till att förebygga undernäring, trycksår och fallolyckor samt att den äldre har en god munhälsa.

Verksamheten arbetar i team med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut för att säkerställa en trygg och personcentrerad vård och omsorg utifrån den boendes behov och önskemål.

Äldreomsorgens mötesplatser erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser, gemenskap och dagsutflykter.

Korrekt och tillgänglig information är ett uppdrag för alla enheter inom äldreomsorgen.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig trygga och är nöjda med äldreomsorgen samt tycker att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg. Att årsmålen uppfylls.
- Äldres förmåga att leva värdigt och självständigt stärks.
- Kvinnor och män har likvärdig äldreomsorg.
- Äldre med insatser har inflytande över insatsernas utförande.
- Äldres välbefinnande och nöjdhet ökar med bättre mat och en trevlig måltid.
- Äldres kunskap om möjligheten att påverka och planera sin boendesituation ska öka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Mat- och måltidspolicyn för äldreomsorgen i Stockholms stad ska implementeras genom utbildningsinsatser för kostombuden och medarbetarna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Samtliga medarbetare har tagit del av Mat- och måltidspolicy. Det finns inga kostombud då enheten inte bedrivit måltider.			
✓ Temaveckor kring mat, kost och hälsa ska arrangeras vid äldreomsorgens verksamheter under maj månad.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Enheten har inte arrangerat temaveckor i maj på grund av pandemi.			
✓ Äldre ska inbjudas till gemensam lunch på mötesplatser/aktivitetscenter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Seniorer har erbjudits måltid/mellanmål och social samvaro. Aktiviteten planerades om då mötesplatserna behövde stängas. I stället erbjöd hemtjänst isolerade seniorer, med lite hemtjänst, aktiviteten i det egna hemmet. Insatsen har uppskattats och fler seniorer har fått möjlighet till näringsrik kost och socialt umgänge än tidigare då det har varit svårt att motivera vissa seniorer att komma iväg till lunchträffarna. Hemtjänsten hjälper till att bygga en relation med senioren som sedan kan motiveras att träffa andra personer i nya sammanhang.			
✓ Äldreomsorgen ska tillsammans med pensionärsorganisationerna och civilsamhället utveckla former för volontärverksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Volontärverksamhet har förekommit i begränsad form under året och har inte utvecklats vidare då mötesplatserna har varit stängda. För att öka möjligheten till delaktighet kommer en inventering göras hos pensionärsorganisationerna om vad för kunskap och erfarenheter seniorerna kan dela med sig av till andra. Vidare kommer redan aktiva seniorer erbjudas att vara extra stöd vid andra aktiviteter som till exempel promenader.			
✓ Äldreomsorgen ska utveckla det förebyggande och uppsökande arbete som syftar till att bryta ofrivillig ensamhet och isolering hos äldre.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utöver tidigare fysiska och sociala aktiviteter har enheten utvecklat nya aktiviteter och möten för seniorer som utegympa, uteyoga, promenader, stavgång, IT-stöd för seniorer samt samtal på telefon. Personer med syn- och hörselnedsättningar har fått stöd med hjälpmedel under säkra former, skyddutrustning och möten i trapphus och ute. Fixartjänst har gjort hembesök med skyddsutrustning. Anhöriga har fått utökad telefonkontakt med anhörigkonsulent samt digital utbildning. Från sökta medel har olika satsningar gjorts: aktivitets- och anhörigombudsutbildning, utbildningsdag i existentiella samtal för persona på särskilda boenden, utbildning psykisk ohälsa och Silviacertifiering. Visa utbildningar kommer slutföras kommande år på grund av pandemi. Under året har den nya enheten ställt om arbetet och aktiviteterna för att klara de nya förutsättningarna.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldreomsorgens medarbetare ska erbjudas föreläsning om demens och psykisk ohälsa.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Medarbetare har inte erbjudits föreläsning om demens och psykisk ohälsa. Utbildningen kunde inte genomföras på grund av pandemi.			
✓ Äldreomsorgens medarbetare ska genomföra webbutbildningarna om demens.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Samtliga medarbetare på enheten har gått den webbaserade demensutbildningen.			
✓ Äldreomsorgens rutiner för anhörigstødet ska implementeras i alla verksamheter och utgöra basen för utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Rutinerna har inte implementerats. Det har skett en försening i arbetet med grundmaterialet som omarbetas och uppdateras samt att Stockholms stad tar fram ett nytt anhörigstødprogram 2021-2024.			

Enhetsmål:

De äldre och anhöriga erbjuds med lyhördhet förebyggande insatser och öppna mötesplatser med aktiviteter. Utvecklingsarbetet sker genom att följa forskning, analysera behov och metodutveckla.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den äldre och anhörig upplever att de fått stöd att leva ett värdigt och självständigt liv. Att forskningsinformation, behovsanalys och utveckling av metoder synliggörs och genomsyrar utvecklingsarbetet.

Analys

Seniorer erbjuds sociala och fysiska aktiviteter av kultur- och aktivitetsledare samt hälsopedagoger på sju mötesplatser, varav två är aktivitetscenter och fem är träffpunkter. Fixartjänst erbjuder fallförebyggande insatser till seniorer 75+ i ordinärt boende. Syn- och hörselinstruktörer erbjuder information, hembesök och service av hjälpmedel till personer (från 20 år) med syn- och hörselnedsättningar. Anhörig-och äldrekonsulent vänder sig till anhöriga (från 18 år) som stödjer eller vårdar en äldre närstående som har sjukdom eller funktionsnedsättning och erbjuder samtal, hembesök och samtalsgrupper samt vänder sig till seniorer 65+ och erbjuder vägledning inom äldreomsorgen. Enhetens förebyggande arbete är för seniorerna känt under namnet Seniorhälsan vilket används vid information och foldrar. Namnet Seniorhälsan togs fram tillsammans med seniorer för några år sedan.

För att nå ut till seniorer och anhöriga har information om enhetens erbjudande visats i månadsannonser samt att foldrar har lämnats ut till hemtjänst och beställarenhet. Enheten har nu en sida på Facebook som innehåller information och ger inspiration om olika aktiviteter. Seniorhälsan har fått en helt ny folder där enhetens samtliga uppdrag finns med. Den nya aktiviteten IT-stöd senior har fått en folder samt att det gjorts en uppdatering av foldrarna för

anhörig- och äldrestöd, syn- och hörselinstruktörer samt fixartjänst.

Seniorerna har erbjudits en blandning av aktiviteter, dock begränsat under året, som: underhållning (allsång, musik vi minns, önskelåten, finsk karaoke, frågesport, bingo, högläsning, poesi mm) samt föreställning, föreläsning, vinterfest, julgransplundring, Luciatåg, sinnenas trädgård, taktill massage, utflykter, hantverksgrupper, linedance och internationell seniordans ledd av volontär. Aktiviteter som varit inomhus flyttades sedan utomhus som bland annat gympa, yoga, qigong, och fikaträffar. Nya aktiviteter skapades som stavgång och promenadgrupper samt It-stöd senior som för tillfälligt endast erbjuds på telefon. Utveckling har gjorts (covidanpassat) för att möta seniorernas behov som yogacoaching per telefon, mindfulness i grupp på skype, träningsprogram med musik för egen seniorgruppträning. Samtal till seniorerna har gjorts för att minska ensamhet och oro.

Det gym och sociala rum som planerades i Axelsbergs aktivitetscenter är klart att använda. Enheten har hjälpt till att iordningställa ett mindre gym på Trekantens servicehus samt tillsammans med personal på Axelsberg vård- och omsorgsboende gjort i ordning deras uteplats och mötesrum.

Fixartjänst hjälper till med vardagssysslor som kan vara riskfyllda för seniorer 75+. Uppdraget har anpassats under året utifrån rekommendationer om hembesök som därmed har blivit kortare än normalt samt att viss skyddsutrustning har använts. Vidare har fixartjänst gjort matinköp till riskgruppen 70+, hembesök tillsammans med anhörigkonsulent och deltagit som stöd vid social aktivitet. Fixartjänst ingår även i IT-stöd Senior och ger enklare stöd i hemmet.

Syn- och hörselinstruktörerna träffar personer med syn- och hörselnedsättningar och ger information, rådgivning, viss installation av hjälpmedel samt träning och skötsel av hjälpmedel. Uppdraget har anpassats under året utifrån rekommendationer om hembesök som då har gjorts coronasäkert med viss skyddsutrustning och besök har skett i både trapphus och utomhus. Vidare har det varit öppet hus på särskilda boende. Utbildning för personal har skett under året även om det varit begränsat. Den planerade Ögats dag behövde ställas in och planeras om till nästa år. Ett samarbete har också startats med vissa hörselkliniker där instruktörerna har assisterat vid hörseltester i hemmet för att undvika onödiga resor för de äldre.

Anhörig- och äldre konsulent har till anhöriga erbjudit stödsamtal, hembesök, anhöriggrupper, besök på boende och medverkat vid samordnad individuell planering. De anhöriga har haft ett mödosamt år då många närstående tillhör riskgruppen 70+ och de har då varit isolerade i hemmet, dagverksamheten har periodvis varit stängda och många har inte velat ha stöd av hemtjänst på grund av smittorisk. Utbildning för personal har skett under året även om det varit begränsat mot normalt. Matinköp för riskgruppen 70+ har ingått i årets uppdrag.

Anhörig- och äldre konsulent har även medverkat i ett projekt med Karolinska Institutet. Projekttitel: Stöd till anhörgivare för personer med demens: Mobilapplikation för att mildra stress och förbättra livskvaliteten STAV. Projektet påbörjades men är för tillfälligt vilande på grund av fel på en applikation. Vidare planerade anhörigkonsulent i samarbete med minnesmottagnigen på Karolinska universitetssjukhuset en navigeringskurs i demens för anhöriga, om fem tillfällen på Axelsbergs aktivitetscenter, men den ställdes in på grund av pandemi. I samarbete med anhörigkonsulenter och Nationellt kompetenscentrum anhöriga

erbjöds istället en digital Navigeringskurs/demenskurs som släpptes på internationella anhörigdagen 6 oktober och kan ses av allmänheten. Även ”En dag för anhöriga” gjordes istället digital av anhörigkonsulenter i samverkan med anhörigas riksförbund. Äldreomsorgens eget dokument om anhörigstöd för äldreomsorgen görs om då det kommer ett nytt dokument från Stockholm stad.

Utvecklingsarbete har skett i samarbete med övriga enheter och de medel som erhållits.

Matlyftet ändrades från lunchträffar på mötesplatser till möten i hemmet med hjälp av den kommunala hemtjänsten och dietist. Isolerade seniorer med lite hemtjänst erbjöds ett eftermiddagsbesök för en social stund och ett näringsrikt mellanmål. Insatsen har blivit mycket uppskattad av seniorerna och de tackar nu ja till gemenskap mot tidigare nej då det ofta var besvärligt att komma iväg.

Silviacertifiering av Axelsbergs vård- och omsorgsboende har påbörjats men på grund av restriktioner har gruppmöten inte kunnat ordnats på ett säkert sätt. Utvecklingsarbetet är vilande och kommer åter tas upp under kommande år.

Aktivitets- och anhörigombudsutbildning på Älvsjögårdens särskilda boende har påbörjats under året och kommer att slutföras kommande år på grund av pandemi. Till utbildningen för aktivitetsombud har två aktivitetsledare tillsammans med en personal från dagverksamhet tagit fram ett utbildningsprogram om sex träffar. Utbildningen innehåller: reminiscens, musikens betydelse, högtider och teman, kulturarena och digitala verktyg och gymnastik och rörelse och avslutats med ett diplom. Till anhörigombuden erbjöd anhörigkonsult ett utbildningsprogram om sex träffar. I utbildningen ingick även två heldagar föreläsaren Gunilla Matheny, distriktsjuksköterska och ansvarig pedagog för utbildningen ”Anhörigstöd i ett helhetsperspektiv” på Ersta Sköndal Bräcke Högskola. Även anhörigombud på andra enheter erbjöds möjlighet att gå på utbildningsdagarna.

Utbildning i *Existentiella samtal* har getts till utvald personal på särskilda boenden samt till förebyggande enheten. En fördjupad utbildning har även påbörjats för några medarbetare inom förebyggande arbete som leder till samtalsledare. Aktiviteten existentiella samtal i grupp för seniorer kommer att erbjudas nästa år.

För att främja psykisk hälsa och stärka kunskapen om *suicidprevention* har distansutbildningen Aktion livräddning, erbjudits till hemtjänstpersonal och sjuksköterskor på särskilda boenden. Hemtjänsten har även fått medel för att vidareutveckla enhetens arbete med att främja psykisk hälsa hos sin brukare.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen.

Äldreomsorgen arrangerar en kulturmånad med olika program och aktiviteter.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Förväntat resultat

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldreomsorgen ska genomföra särskilda satsningar på kulturupplevelser i verksamheterna under september månad.	2020-01-01	2020-09-30	Avvikelse
Analys Inga särskilda kulturupplevelser har genomförts i september på grund av pandemi.			

Enhetsmål:

Erbjuda olika former av kulturupplevelser och aktiviteter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att de äldre och anhöriga upplever att de har blivit lyssnade på om deras önskemål och behov av olika aktiviteter.

Analys

I och med den nya stadsdelen har enheten nu möjlighet att erbjuda seniorer sociala och fysiska aktiviteter för stimulans och gemenskap på sju mötesplatser, bestående av två aktivitetscenter och fem träffpunkter.

Under året har enheten erbjudit seniorer; underhållning (allsång, musik vi minns, önskelåten, frågesport, bingo, högläsning, poesi mm), föreställning, föreläsning, vinterfest,

julgransplundring, Luciatåg, sinnenas trädgård, utflykter, hantverksgrupper, träning och yoga mm.

Under året ändrades förutsättningarna och genom att lyssna på önskemål och behov skapades nya aktiviteter samt att tidigare aktiviteter omformades. Det nya blev: IT-stöd senior, yoga och träning utomhus, promenad och stavgång, träningsprogram och musik för seniorer att själva hålla träningsgrupp, yogacoachning per telefon, mindfulness på skype, fikaträff utomhus, anhörigcafé utomhus, utskick med olika aktiviteter, Facebook med info om aktiviteter samt samtal med seniorer per telefon för att minska ensamhet och oro.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel						60 %	55 %	2020
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider						1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	2020
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter				3,13 GWh		3,3 GWh	1945 GWh	2020

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter gör medvetna val för att ta ansvar för miljön

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar.

Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska dessa. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongbetonad och

närproducerad mat i verksamheterna.

Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare- och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola och arbetar aktivt för nivå 3.

Enhetsmål:

Om möjligt köpa in och använda ekologiska varor

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Hög procent ekologiska varor.

Analys

Enheten har följt målet att i möjligaste mån köpa ekologiska varor.

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Inför 2020 finns det på flera utförarenheter inom avdelningens för social omsorg behov av att anpassa organisationen och minska bemanningen så att verksamheterna får en långsiktigt hållbar ekonomi och kan drivas inom given budgetram. På vissa verksamheter kan man effektivisera genom att samutnyttja lokaler. Behoven har uppkommit utifrån minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos brukare/deltagare. Även inom individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning kan förändringar i organisation och bemanning bli nödvändiga.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens avdelningar ska fortsätta att utforma och använda ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Enheten arbetar utifrån gällande ledningsrapporter.			
✓ Prognosuppföljning	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Prognosuppföljning görs med controller en gång i månaden.			

Enhetsmål:

Vårt mål är att hålla det budgetutrymme som tilldelats.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

En hållbar budget.

Analys

Enheten har arbetat inom tilldelad budgetram.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Sjukfrånvaro	6,6 %			1,8 %		7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys Enhet utveckling & förebyggande frånvaro november 2020 var 6,6 %.								
● Sjukfrånvaro dag 1-14	0,3 %			1,8 %		2,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	VB 2020
Analys Enhet utveckling & förebyggande korttidsfrånvaro november 2020 var 0,3 %								

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö

Beskrivning

Förvaltningen nyttjar stadens kompetensförsörjningsprocess som stöd i arbetet med att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och chefer. Kompetensutvecklingsinsatser sker ofta i samverkan med staden, andra förvaltningar och externa aktörer.

Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetsituation fortgår under 2020 utifrån den reviderade handlingsplanen. När någon medarbetare utsätts för hot eller våld i tjänsten erbjuder förvaltningen långsiktigt stöd.

Ett nära och gott ledarskap i verksamheterna som stödjer utveckling och innovation är en förutsättning en för utvecklingen av arbetsmiljön inom verksamheterna.

För att stärka chefs- och ledarskapet inom stadsdelsförvaltningen ska chefer vid behov genomgå stadens chefsutvecklingsprogram och andra utvecklingsinsatser inom professionen och i rollen som chef och ledare.

För att ytterligare stärka chefs- och kompetensförsörjningen krävs en strukturerad successionsplanering inom förvaltningen.

Som ett led i att utveckla arbetet med den långsiktiga kompetensförsörjningen ska stadens kompetensförsörjningsprocess följas.

För att öka andelen förskollärare och antalet utbildade barnskötare är kompetensförsörjning är ett prioriterat område. Förskoleavdelningen har ett långsiktigt utvecklingsarbete som omfattar ledarskapsutveckling för förskollärare och rektorer samt kompetensförsörjning. I kompetensförsörjningsarbetet ingår områden som VFU (verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare), APL (arbetsplatsförlagt lärande för barnskötare), mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda samt kompetensutveckling och karriärmöjligheter. Samarbete sker med lärosäten.

Arbetet med Handlingsplan förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare fortsätter både lokalt och övergripande inom förskoleavdelningen. Strukturer för ett likvärdigt arbete på förskoleenheterna ska skapa förutsättningar för att arbeta med handlingsplanen utifrån lokala behov och förutsättningar.

Redan i dagsläget finns svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och i viss mån arbetsterapeuter och fysioterapeuter/ sjukgymnaster. I samarbete med äldrenämnden ska ett handlingsprogram tas fram för den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen, i syfte att underlätta nyrekrytering och minska personalomsättningen inom gruppen.

Alla anställda som arbetar heltid erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter.

Deltidsanställda erbjuds friskvårdstid i proportion till anställningsgraden.

Alla anställda kan köpa ett årskort till Stockholms kommunala sim- och idrottshallar till subventionerat pris. Kortet gäller för bad, gym och gruppträning.

Alla anställda kan erhålla en subvention till friskvårdsaktivitet med högst 1 200 kr per anställd och år.

Stadsdelsförvaltningen har avtal som gör att medarbetare får ett rabatterat pris vid tecknande av medlemskap hos t.ex. SATS och Friskis & Svettis. Genom anställningen i staden finns möjligheter till rabatterade medlemsavgifter även på andra gym.

Förväntat resultat

Nya medarbetare får en god introduktion.

Nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år.

Ledare erbjuds handledning och stöd i sitt ledarskap.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan som åtgärdas och följs upp under året.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Enheten har arbetat med personalpolicy på kvalitetsmöten under året. Enheten är ny och därför finns det ingen medarbetarundersökning som det kan skapas en handlingsplan ifrån.			
✓	Allmän visstidsanställning minimeras.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Enheten har inga visstidsanställda			
✓	Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Då enheten är ny och med nya medarbetare har förutsättningarna inom området inte prioriterats.			
✓	Förvaltningen säkerställer att samtliga hot- och våld-incidenter riktade mot förvaltningens medarbetare registreras i IA och följs upp med avseende på att den utsatte upplever tillräckligt stöd från staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys Enheten registrerar incidenter i IA om de uppkommer.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Enhet : Enheten för utveckling och förebyggande arbete
 Enhetschef: Maria Nord Berge
 Beloppen
 anges i tkr

	Utfall i bokslut 2020	Budget	Awikelse
<i>Intäkter</i>			
Taxor och avgifter	48	0	48
Hysesintäkter	15	0	15
Bidrag	1 461	0	1 461
Försäljning av verksamhet	1 101	0	1 101
Övriga externa intäkter	2 363	0	2 363
Summa intäkter	4 988	0	4 988
<i>Kostnader</i>			
Personalkostnader	5 701	300	-5 401
Övriga personalkostnader	119	0	-119
Lokalkostnader	290	0	-290
Entreprenader och köp av verksamhet	-2	0	2
Övriga kostnader	458	2 200	1 742
Summa kostnader	6 566	2 500	-4 066
Summa netto	1 579	2 500	921

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

På enhetens arbetsplatsträffar diskuteras mottagna synpunkter och klagomål som varför mötesplatserna har varit stängda. Medborgare eller brukare har inte önskat lämna några offentliga synpunkter eller klagomål för registrering. Enheten kommer att arbeta vidare med information till allmänheten om möjligheten att lämna ett bidrag för vidare utveckling.

Övrigt

Verksamhetsberättelsen har tagits upp på APT den 15/12-20 och 26/1- 21.